

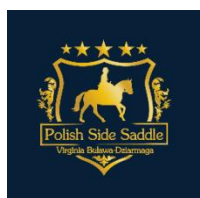
Biuletyn Stowarzyszenia W Damskim Siodle

www.wdamskimsiodle.com

egzemplarz bezpłatny

Nr 8/2025

SŁOWO OD PREZESA

Mistrzostwa Polski Amazonek w Damskim Siodle tradycyjnie odbywają się w różnych częściach Polski, więc w tym roku gościmy w województwie małopolskim.

Toporzysko było organizatorem MPA w 2015 i jest nam niezmiernie miło wrócić do tego miejsca po dziesięciu latach. Zwłaszcza, iż impreza połączona jest z XXX Jubileuszowym Memoriałem Danuty Marszałek-Waligórskiej, która również była znakomitą Amazonką.

W tym roku możemy cieszyć się sporą ilością zgłoszeń na zawody, dlatego zapowiada się bardzo ciekawa rywalizacja. Życzymy wszystkim udanych startów.

Z jeździeckim pozdrowieniem

Virginia Buława-Dziarmaga

WYNIKI XVIII MISTRZOSTW POLSKI AMAZONEK W DAMSKIM SIODLU 2024

fot. G. Orłowska

fot. G. Orłowska

XVIII MPA odbyły się w dniu 19 października 2024 r. w gościnnych progach KJ Kresy Racławówka k. Rzeszowa.

🏆 Mistrzynią Polski Amazonek w Damskim Siodle 2024 została **Agnieszka Helbik-Kuśmierz** na koniu **832 Favory Santa XLII-5**.

🥈 I Wicemistrzynią Polski Amazonek w Damskim Siodle 2024 została **Monika Dworak** na uroczym tarantowatym ogierze **Baquero**.

🥉 II Wicemistrzynią Polski Amazonek w Damskim Siodle 2024 została **Ewa Szopa** na klaczy **Elba**.

Serdecznie gratulujemy Amazonkom i ich koniom!

Obszerny artykuł pt. *Zapraszamy do „damskiego” świata* ukazał się w czasopiśmie „Hodowca i Jeździec” nr 3/4 lato/jesień 2024.

Z przyczyn niezależnych od Organizatorów, nie odbyły się konkursy skokowe. W niedzielę natomiast, zaplanowano sesję zdjęciową, która odbyła się w klimatycznym otoczeniu Pałacu w Boguchwale. *Edyta Mikołajewska*

X MISTRZOSTWA EUROPY SPORTOWYCH KONI ARABSKICH W WEINER NEUSTADT W AUSTRII

W dniach 29-31 sierpnia 2025 r. odbyły się Mistrzostwa Europy Sportowych Koni Arabskich w Wiener Neustadt w Austrii. Nasza utytułowana Amazonka Agnieszka Helbik-Kuśmierz na klaczy El-Zachra zdobyła srebrny medal w konkursie w damskim siodle. Była jedyną zawodniczką, która w tych zawodach reprezentowała Polskę.

Zdobyła także brązowy medal Europy w konkursie Arabian Traditional Riding. Łącznie startowała aż w 14 konkursach.

Edyta Mikołajewska

XIX-WIECZNA „AMAZONKA” OD PODSZEWKI

W XIX wieku typowym strojem na polowania oraz do jazdy konnej, dla kobiet, była tzw. „amazonka”. Ubiór wierzchni składał się ze stanika, czyli górnej części sukni oraz spódnicy. Stanik, zapinany z przodu na rogowe guziki, posiadał w pasie wszyte fiszbiny. Okalała go baskinka, zaś tył zwieńczał charakterystyczny język. Całość wykonana była z wełny.

Spódnica szyta była tak, by na koniu przykrywała nogi oraz obuwiu damy. Gdy kobieta chciała się w takiej spódnicy poruszać, w talii z tyłu miała guziczek oraz pętelkę, dzięki której spódnica skracała się i umożliwiała swobodne spacerowanie. Pod spód przywdziewano również przylegające wełniane, trykotowe spodnie.

Bielizna amazonki składała się z wielu warstw. W jej skład zaliczały się: pończochy, bawełniana ornamentowana koszula długości za kolana, gorset, skrojony tak, by nie krępował ruchów podczas jazdy, do tego pantalonek, stanik gorsecikowy oraz halka. Amazonka posiadała również bluzkę, której kołnierzyk i mankiety zgrabnie wystawały spod wełnianego stanika.

Rekonstrukcja Stroju do jazdy konnej Wielka Brytania, 1880–83, The Metropolitan Museum of Art, Nowy Jork.

Wykonanie rekonstrukcji: Klaudia Anuszczyk

Obowiązkowymi dodatkami były: rękawiczki, cylinder z woalką, buty z szeroką cholewą, delikatna biżuteria z motywem hippicznym oraz

szpicruta.

Ubiór był skromny. Całość musiała być idealnie dopasowana do sylwetki, co sprawiało, że kobieta w stroju amazonki wyglądała dostojnie i elegancko. Klaudia Anuszczyk

NA CZYM POLEGA KONKURS ELEGANCJI I JAK SIĘ DO NIEGO PRZYGOTOWAĆ?

Kostiumowy Konkurs Elegancji jest jednym z najbardziej prestiżowych konkursów rozgrywanych w damskim siodle. Czasami budzi wiele kontrowersji ze względu na to, że ocena elegancji kobiety na koniu bywa bardzo subiektywna. Chciałabym przybliżyć specyfikę tego konkursu i sposób, w jaki jest on oceniany. W tym roku po raz pierwszy wprowadzone zostały arkusze do jego oceny, gdzie brane są pod uwagę następujące elementy:

- 1) postawa i dosiad amazonki (postawa, równowaga, elastyczny i niezależny dosiad, układ bioder i barków, wyprostowanie, ułożenie nóg, efektywność użycia pomocy, stabilność położenia bata lub laski, działanie wodzy i łydki,
- 2) posłuszeństwo (uwaga i zaufanie konia, harmonia między amazonką i koniem, lekkość i łatwość wykonania, wyprostowanie, przyjęcie kielzna i lekkość przodu),
- 3) strój (zgodność kostiumu z wytycznymi danej epoki lub danego stylu (fason, kolorystyka, materiał), dopasowanie do sylwetki, schludność, czystość, detale (nakrycie głowy, fryzura zgodna z wymogami epoki, buty, rękawiczki, akcesoria dodatkowe),
- 4) rząd: siodło, tranzelka, czaprak (bezpieczeństwo, czystość i wrażenie ogólne)
- 5) wrażenie ogólne: amazonka, koń i rząd. Głównym kryterium oceny jest

elegancki wizerunek amazonki i konia. Szczególny nacisk położony jest na strój i wrażenie ogólne. Trzeba jednak pamiętać, że Mistrzyni Elegancji musi nie tylko pięknie wyglądać, ale także posiadać odpowiednie umiejętności jeździeckie.

Amazonka może zaprezentować strój nawiązujący do sukien historycznych lub zaprojektowany przez siebie. Ważne jest to, aby zachować obowiązujące zasady oraz dobry styl i kreatywność. Obowiązkowe są rękawiczki i nakrycie głowy, natomiast

niewskazane są wycięte dekolty oraz brak estetyki.

Zawodniczki prezentują się najpierw w grupie w stępie, kłusie i galopie, a potem w indywidualnym dwuminutowym pokazie, również w trzech chodach. Sędziowie oceniają je za pomocą arkusza ocen w skali 1-5 i zwycięża ta dama, która uzyska największą ilość punktów. Sylwia Kołodziej

LEKCJE JAZDY KONNEJ NA KUCACH W ZIEMIAŃSKICH DOMACH

na podstawie artykułu Pani Aldony Cholewianki-Kruszyńskiej pt. „Dzieci na kucach”

W Polsce jazda konna i jej nauka, w wieku XIX i do czasów II wojny światowej, była codziennością i była tak ważna jak nauka chodzenia. Konia dosiadano codziennie po to, by się przemieszczać, ale także dla rozrywki i sportu. Jazdę konną traktowano nie tyle jak edukację, ale przede wszystkim kształtowanie charakteru i odpowiednich postaw. Była częścią staropolskiego wychowania, a naukę rozpoczynały już 4-letnie dzieci, które najczęściej dosiadały kucyków. Nauka prowadzona była najczęściej blisko domu, przez członków rodziny, koniuszych, bądź stajennych. Metody były dowolne, zwykle bazujące na własnych doświadczeniach.

Dziewczynki jeździły na swoich kucach osiodłanych w damskie siodła, często zdobione szlachetnymi kamieniami. Do takich ozdobnych siodła były stosownie ubrane – stylowe amazonki i kapelusze przyozdobione w woale lub wstążki. Z tamtych czasów zachował się wiersz autorstwa Anny Pruszyńskiej:

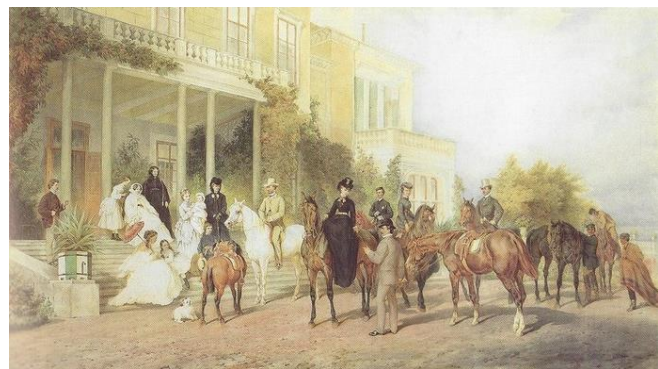
*„Była wtedy jeszcze modna
Wzmianki warta jazda konna*

*Dla panienki – niczym dama –
Amazonka i panami, dla mucyka* cukier.
Po tym wstępie już nauka,
Siedzieć prosto – cała sztuka!”*

W owych czasach podczas popularnych wielopokoleniowych spacerów konnych, wszystkie damy małe i duże, na przejażdżki udawały się na swoich wierzchowcach osiodłanych obowiązkowo w damskie siodła. Niestety, wraz z odejściem ziemiańskiego świata z jego kulturą i zwyczajami, do lamusa odeszła także domowa nauka jazdy na kucykach.

Stowarzyszenie „W Damskim Siodle” kultywuje tradycję jazdy w damskim siodle, a konkurs „Przejazd dowolny bajkowy” powstał z myślą dziewczynkach i paniach, które chcą spróbować tego eleganckiego stylu jazdy.

*Użyty w wierszu „mucyk” pochodzi od staropolskiego słowa *muc*, tzn. *kuc*. Edyta Mikołajewska

Powrót ze spaceru w Krzeszowicach, 1872-1873 (inne tytuły: Wyjazd na spacer w Krzeszowicach, Kawalkada konna przed pałacem w Krzeszowicach), Juliusz Kossak, akwarela, papier, Muzeum Narodowe w Warszawie

CZŁONKOWSTWO W STOWARZYSZENIU „W DAMSKIM SIODLU”

Na świecie jazda po damsku nie jest archaizmem i cieniem przeszłości. W naszym kraju zdobywanie wiedzy na temat jazdy w damskim siodle jest dziś jednak dosyć trudne, mimo wszechobecnego Internetu. Dlatego najważniejszą misją Stowarzyszenia jest promowanie jeździectwa po damsku.

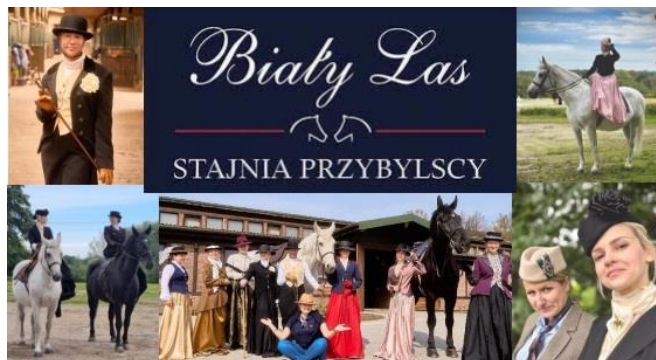
Zapraszamy wszystkich chętnych: jeżdżących i tych, którzy chcą rozpocząć swoją przygodę z damskim siodłem, dziewczynki i kobiety, a także dżentelmenów, którzy pragną towarzyszyć damom podczas przejażdżek konnych.

Aby zostać członkiem Stowarzyszenia, należy wypełnić kartę członkowską, uiścić opłaty, a potwierdzenie przelewu, wraz z wypełnioną kartą, przesłać na adres e-mail: **wdamskimsiodle@wp.pl**

Zapraszamy do naszego „damskiego” świata!

KURS JAZDY W DAMSKIM SIODLU W BIAŁYM LESIE

W tym roku Stajnia Białe Las była dwukrotnie (w kwietniu i na początku października) organizatorem Kursu Jazdy w Damskim Siodle. Przyszłe amazonki mogły od podstaw pobrać nauki jazdy w damskim siodle, posłuchać ciekawych wykładów, prezentacji oraz nauczyć się samodzielnie dopasować siodło do konia. Wisienką na torcie każdego kursu była profesjonalna sesja zdjęciowa dla każdej Amazonki, więc na własnej skórze można było poczuć, jak to choć na chwilę jest zostać Damą. Prowadzącą kurs była Virginia Buława-Dziarmaga. *Virginia Buława-Dziarmaga*

DARY JESIENI: DZIKA RÓŻA I GŁÓG Z CYKLU „ZIOŁOWY ZAKĄTEK”

Jesień, to czas zbioru dwóch niezwykle ważnych dla zdrowia konia owoców: dzikiej róży (*Rosa canina* L.), głogu jednoszyjkowego (*Crataegus monogyna* Jacq.) i głogu dwuszyjkowego (*Crataegus laevigata* (Poir.) DC.).

Owoce tych roślin zawierają duże ilości flawonoidów, witamin z grupy B, witaminę C oraz prowitaminę A. Ze względu na dużą zawartość dobrze przyswajalnej przez organizm witaminy C, zebrane owoce korzystnie wpływają na układ odpornościowy koni, ponadto wzmacniają ściany naczyń krwionośnych i poprawiają mikrokrażenie.

Głóg dodatkowo ma właściwości obniżające ciśnienie krwi, wykazuje działanie moczopędne oraz wzmacniające dla mięśnia sercowego. Zarówno owoce głogu, jak i dzikiej róży każdy z nas może nazbierać i wysuszyć, aby móc wykorzystać ich prozdrowotne właściwości nie tylko

w okresie jesieni, ale również przez cały rok. Zbiór owoców przeprowadzamy w okresie od połowy września do końca października (przed pierwszymi przymrozkami), gdy owoce są dobrze wybarwione na kolor czerwony. Owoce pozyskujemy z krzaków, które rosły z dala od

wszelakich zanieczyszczeń i dróg komunikacyjnych.

Pozyskany surowiec możemy suszyć w warunkach naturalnych rozłożony cienką warstwą w miejscach przewiewnych, możemy również wykorzystać suszarki do owoców. Owoce dzikiej róży suszymy w temp. do 60°C, a owoce głogu najpierw w temp. 30°C, a w końcowej fazie do 50°C.

Dobrze wyschnięty surowiec pakujemy w suche pojemniki lub papierowe torby i przechowujemy w suchym, przewiewnym pomieszczeniu. Następnie dodajemy do paszy naszych koni około 10-20g dziennie. *Natalia Hadała*

XIX Mistrzostwa Polski Amazonek w Damskim Siodle

Toporzysko, 18-19 października 2025 r.

Organizatorzy:

Patronat medialny: **Hodowca i Jeździec**

Sponsorzy wydarzenia:

Anna Powierza
Ewa Kassala

Zespół redakcyjny: V. Buława-Dziarmaga, E. Mikołajewska, S. Kołodziej
Redakcja, skład i korekta: E. Mikołajewska
Zdjęcia: G. Orłowska, A. Pętlak, K. Anuszczyk, N. Hadała